

26 Februari 1952.

303/52/vdP/Sk

Aan Zijne Koninklijke Hoogheid
Prins Bernhard der Nederlanden,
Koninklijk Paleis,
Soestdijk.

Koninklijke Hoogheid,

Het nader rapport over een Wereldhelddienst met een ontwerp-begroting, dat wij Uwe Koninklijke Hoogheid zouden doen toekomen, is tot nu toe achterwege gebleven, daar onze besprekingen met den Wereldomroep hebben geleid tot het inzicht, dat voor het beoogde doel een samenwerking in die richting uitgesloten moet worden geacht.

Het is duidelijk geworden, dat het A.N.P. slechts zeer moeilijk zal slagen in het verkrijgen van de benodigde tijd op de zenders van den Wereldomroep. Het zou practisch mogelijk zijn, een beperkte zendtijd te vinden op de zenders van den Wereldomroep, met goede wil, maar de bezwaren van formele aard, welke naar voren worden gebracht, zijn niet te ontkennen. Deze te overwinnen, zou grote, waarschijnlijk vergeefse moeite kosten.

Ons overleg met het Hoofdbestuur van de P.T.T. heeft evenmin een opwekkend resultaat gehad. Van de briefwisseling, welke wij met het Hoofdbestuur hebben gehad, na de voorlopige mondelinge besprekingen, doen wij een afschrift aan Uwe Koninklijke Hoogheid toekomen. Daaruit blijkt ten eerste, dat voor een Helddienst, met bestemming voor posten in Europa, geen tijd door het Hoofdbestuur ter beschikking wordt gesteld, ten tweede, dat voor een Helddienst, met bestemming voor posten buiten Europa, zelfs de zenders niet aanwezig zouden zijn. Ik ben zo vrij te geloven, dat hier meer onwil in het spel is dan feitelijke onmogelijkheid. Toen het A.N.P. geruime tijd geleden proefzendtijd vroeg voor een Helluitzending, met het oog op een Europese sportdienst, van Nederland uit te dirigeren, werd deze proefzendtijd terstond ter beschikking gesteld. Wat de uitzendingen betreft buiten Europa, het A.N.P. beschikt bereids over zendtijd voor Helluitzendingen naar de Oost en naar de West.

Ingesloten doen wij Uwe Koninklijke Hoogheid tevens toekomen een aantal exemplaren van het A.N.P.-niewsbulletin voor de Nederlandse Antillen. Dit wordt dagelijks samengesteld uit het nieuws, dat door het A.N.P. per Hell naar de Oost en de West wordt geseind. Het is, naar onze bescheiden mening, een zeer representatief nieuwsbulletin, dat ongetwijfeld - werd het op vele punten meer op de wereld ontvangen en vermenigvuldigd - een zeer nuttige uitwerking in het belang des lands zou hebben.

De vraag is nu, of wij ontmoedigd moeten zijn en voor de tweede keer onze pogingen, om tot een Wereldhelldienst te komen, moeten staken. Ik geloof dat niet. Technisch is een Wereldhelldienst mogelijk. De prijsopgaven, welke wij thans zowel van Siemens als van Telefunken hebben ontvangen, wijzen uit, dat een installatie per post in den vreemde, geschikt om een Wereldhell-uitzending uit Nederland op te nemen, totaal ongeveer f.6.000.- zal kosten, af te schrijven in vijf jaren, per jaar dus f.1.200.-. Deze afschrijvingsperiode is zeer snel. Wij werken nog altijd met Siemens- en Telefunkenmateriaal, dat zonder ingrijpende revisie tussen 15 en 20 jaren in gebruik is. De zendkosten, te betalen aan de P.T.T., zouden per beam ongeveer f.30.000.- per jaar bedragen, te verdelen over zoveel posten in den vreemde als in die ene beam bereikbaar zijn. De jaarlijkse kosten per post behoeven zeker geen onoverkomenlijk bezwaar op te leveren.

Technisch is een Wereldhelldienst dus mogelijk. Hij zal aan zendtijd op één beam slechts één uur per dag vragen. Dat dit uur op een of meer van de Europese zenders en op een of meer van de intercontinentale zenders van de P.T.T., nog wel verdeeld over een etmaal, niet te vinden zou zijn, acht ik uitgesloten. In Europa hebben wij al lang proef gedraaid, maar het kwam niet tot een Europese sportdienst. Intercontinentaal werken wij al lang met Hell. Het is om deze reden, dat ik de vrijmoedigheid heb te geloven aan onwil. Men houdt op het Hoofdbestuur van de P.T.T. nu eenmaal niet van Helluitzendingen, omdat die een breder band vragen. Desniettemin is de Helluitzending de goedkoopste vorm van nieuwsoverbrenging, door de nieuwsagentschappen sedert tientallen van jaren, en nog altijd, over de gehele wereld in gebruik. Men zweert bij het Hoofdbestuur van de P.T.T. nu zijn de Tor, de draadloze telex, sinds

die door een knappe uitvinding van Ir. van Duuren zodanig geperfectionneerd is, dat de ontvangende toestellen een fout, die door het zendtoestel is geseind, weigeren te ontvangen. Deze Tor-verbinding eist echter één seinkanaal heen en één seinkanaal terug, hetgeen haar voor persdoeleinden veel te duur maakt.

Gelet op de weerstand, die nog moet worden overwonnen geloof ik, dat de tijd niet rijp is voor het bijeenroepen in vergadering van belangstellenden en belanghebbenden, voor welke vergadering op het einde van het vorig jaar Uwe Koninklijke Hoogheid zo goed is geweest belangstelling te tonen. Wij zouden voorlopig, alvorens tot een vergadering te komen, het debat met het Hoofdbestuur van de P.T.T. willen voortzetten en Uwe Koninklijke Hoogheid daarover nader rapport willen doen toekomen. Wij zouden tevens één of meer installaties, als voor een Hellontvangst op een willekeurige post in de wereld noodzakelijk zijn, ergens in de beam naar Oost of West willen doen opstellen, om te bewijzen (hoe overbodig ook), dat Hellontvangst op zeer verre afstand op elke willekeurige post mogelijk is.

En tenslotte zouden wij Uwe Koninklijke Hoogheid willen vragen, of U zo goed zoudt willen zijn een Hell-installatie in Soestdijk van ons te aanvaarden, waarop U elke willekeurige Hell-uitzending zoudt kunnen opnemen, opdat Uwe Koninklijke Hoogheid daardoor persoonlijk met het beginsel van het Hellsysteem, in gebruik bij nog zovele nieuwsagentschappen in de wereld, vertrouwd kunt geraken. Als U een Hell-installatie in huis hebt, kunt U zelf controleren, dat het weinig vaardigheid vereist Hell-emissies te ontvangen. Voor de Hell-ontvangst is alleen een behoorlijke antenne noodzakelijk, welke wij gaarne willen aanbrengegen ter plaatse, waar Uwe Koninklijke Hoogheid dat zoudt wensen. Mocht Uwe Koninklijke Hoogheid tevens een aansluiting op het grote (binnenlandse) telexnet van het A.N.P., dat naar believen kan worden aan- en afgezet, waarderem, dan zouden wij het een eer en een genoegen achten deze aansluiting voor Uwe Koninklijke Hoogheid gereed te doen maken.

Onder betuiging van onze grote erkentelijkheid voor de persoonlijke belangstelling van Uwe Koninklijke Hoogheid in deze voor ons land zo belangrijke aangelegenheid, verblijven wij,

van Uwe Koninklijke Hoogheid
de dienstvaardige

(H.H.J. van de Pol,
President-Directeur).